

Guido Quien

Josip Biffel

Galerija »Forum«,
Zagreb, 20. II – 14. III 1986.

Kod Josipa Biffela motivi su vrlo jednostavni: pogled kroz prozor, čovjek uz prugu, tvornica, polje. Međutim, način na koji sačinjava pojavno nosilac je neobičnosti. Ti su prizori ugođeni napuštenošću. Slikar to postiže nizom malih pomaka. Nezamjetnih toliko da ih u prvima nismo svjesni. Slutnji su usmjereni. Tako: Ostavljeni vagon uz koji sjedi čo-

vjek, ali okrenut leđima. Otvoren prozor kroz koji se vide odškrinuta dvorišna vrata; netko je tuda prošao, ali nikoga u kadru nema. Tu i tamo unesena je mala šahovska ploča. Svugdje osjećamo da je događaj minuo.

Uz te puste kuće, napuštene kolosijeke, teške vode i sažgana polja pojavljuje se lik, zbog učestalosti prepoznatljiv poput zaštitnog znaka. Vidimo ga zapravo u njegovoj nezaštićenosti, odgrnutu mu duševnost. Odgovarajući je naglasak potvrda značaja tih imaginarnih krajolika. Najčešće je u dnu slike, k tome sa strane. Svojim rubnim smještajem ili razmjerno malom masom jače otkriva prostor svoje egzistencije. Bez osobnih crta, pojava izbljedjele individualnosti. Nailazimo na dva ili više likova na jednoj slici. Tada su u sceničnom rasporedu, primjereno ozbiljnosti tih introspektivnih pozornica. Kako su trajanjem zbrisana lica ljudi, tako i lica kuća. Zdanja su to s malo otvora ili bez njih, u sebi zatvaraju svoje nerečeno. Oljuđenje prostora osjećamo još više u prizorima bez ijednog lika. Dovoljni su čempres, kuća i štura krajina.

Širokim plohama slikar se riješio pojedinosti. Lomljenom crtom koja obrise čini uglatim smirio je moguću pjevnost. Prizor je zgusnuo primakavši ga znakovnoj čitkosti. Ove sabrane slike koncentratu su nutarnjih viđenja. U tim sjenovitim predjelima kolorit je često zagasit. Sve mu je sukladna i kakvoća slikarske tvari. Naime, boja je nanesena tako da se površina doima korodirano. Dakle, sve je bez žestine. Rekli bismo idilično, da nije toga ozračja bola. Tako listajući slojeve zapažamo težište. Svi se poetički aspekti slijevaju u svoju središnjicu: riječ je o vremenu.

Josip Biffel, slikar nadrealističkog roda i vlastite dosljednosti, napravio je i oprezan priklon trenutnom slikarskom valu. Nekoliko slika uobljenih obrisa s prizorom romantičnog perivoja mogli bismo usporediti s djelima memorista. Dakako, to s prepoznatljivom mjerom bifelovskih svojstava. Također izdvajamo jedan modri noćni prizor, u kojem dubina tona i strukturalnost konfiguracije potiskuju u drugi doživljajni plan figuralni predložak. Tu sliku gledamo kao svojevrstnu sintezu, a ujedno kao moguće polazište.

Guido Quien

Stanko Posavec Dame i ratnici – 1985.

Galerija »Galženica«,
Velika Gorica, 30. I – 23. II 1986.

Stanko Posavec izlagao je u Velikoj Gorici prije pet godina, naslovivši izložbu: »Male ptice«. Odmah iduće godine izložbu je proširio i pokazao u Galeriji »Spektar« pod nazivom »100 malih slika«. Osvrćući se na te dvije izložbe tada sam zabilježio: »Premda oslikava male